

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

684

Vragen van het lid **Van Hijum** (CDA) aan de minister voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *een recente uitspraak van het Europese Hof van Justitie*. (Ingezonden 9 september 2009)

1

Heeft u kennisgenomen van een recente uitspraak d.d. 4 juni 2009 van het Europese Hof van Justitie in de zaken Vatsouras (C22/08) & Koupatantze (C23/08)?¹

2

Welke criteria worden er door Nederland gehanteerd om te beoordelen of werkzaamheden van een EU-onderdaan in Nederland als «een reële en effectieve activiteit» worden beschouwd waardoor betrokkene de hoedanigheid van «werknemer» in de zin van artikel 39 EG krijgt toegekend?

3

Vanaf welk moment heeft een EU-onderdaan, die in Nederland deeltijd-werkzaamheden uitoefent, aanspraak op aanvullende bijstand, studiefinanciering, huursubsidie en dergelijke?

4

Heeft een in Nederland werkende EU-onderdaan, die na 4 maanden werken onvrijwillig werkloos wordt en geen recht heeft op een werkloosheidsuitkering op grond van Vo 4108/71 en zich actief ter

beschikking stelt aan de Nederlandse arbeidsmarkt recht op een bijstandsuitkering? Zo ja, voor welke periode?

5

Gelden deze regels ook voor niet EU-onderdanen of EU-onderdanen waarvoor het vrij verkeer van werknemers nog niet geldt?

¹ Bericht van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen inzake het Arrest van het Hof van Justitie in de gevoegde zaken C-22/08 en C-23/08 dat stelt dat «een werkzoekende die een reële band met de arbeidsmarkt van een lidstaat heeft opgebouwd, kan in aanmerking komen voor een financiële uitkering die hem de toegang tot de arbeidsmarkt dient te vergemakkelijken. Ongeacht de kwalificatie ervan in de nationale wetgeving, vormt een dergelijke uitkering geen «socialebijstandsuitkering» die de lidstaten aan werkzoekenden mogen weigeren»

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Klijnsma** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de staatssecretaris van Justitie (ontvangen 18 november 2009)

1

Ja.

2

In de Vreemdelingencirculaire 2000 is onder Hoofdstuk B10/3.2 opgenomen op welke wijze invulling wordt gegeven aan het begrip «reële en daadwerkelijke arbeid». Het gaat daarbij om een aantal aspecten. Het merendeel van de inkomsten (meer

dan 50%) dient te worden verkregen uit arbeid. Daarnaast omvat het werk tenminste 40% van de voor de desbetreffende branche gebruikelijke volledige arbeidstijd. Ten slotte spelen duur en regelmaat van de werkzaamheden een rol bij de beoordeling of sprake is van reële en daadwerkelijke arbeid.

3

Een EU-onderdaan heeft gedurende de eerste 3 maanden van verblijf in Nederland geen recht op bijstand. Echter, een EU-onderdaan die in Nederland economisch actief is en zijn inkomsten verkrijgt uit reële en daadwerkelijke arbeid, waarbij het inkomen dat hij daarmee verdient niet marginaal of bijkomstig is, kan ook in de eerste drie maanden van zijn verblijf in Nederland recht op aanvullende bijstand hebben. Dit beroep op de openbare kas kan dan niet als reden voor verblijfsbeëindiging worden aangemerkt. Een EU-onderdaan komt direct voor volledige studiefinanciering in aanmerking als hij ófwel tenminste 5 jaar in Nederland woont ófwel kan worden aangemerkt als (partner of kind van) een migrerend werknemer. Een EU-onderdaan wordt aangemerkt als migrerend werknemer als hij of zij, op grond van een officieel arbeidscontract, iedere maand minimaal 32 uur in Nederland werkt. Overigens moet een EU-onderdaan, om studiefinancieringsaanspraken te hebben, ook voldoen aan de overige

voorwaarden om voor studiefinanciering in aanmerking te komen, zoals het hebben van een bepaalde leeftijd en het ingeschreven staan aan een geaccrediteerde opleiding.

EU-onderdanen die (nog) geen 5 jaar in Nederland wonen of niet kunnen worden aangemerkt als (partner of kind van) een migrerend werknemer, kunnen slechts in aanmerking komen voor gedeeltelijke studiefinanciering: een tegemoetkoming in de kosten van de toegang tot het onderwijs. Bij het hoger onderwijs gaat het dan om het collegegeldkrediet (lening), bij het beroepsonderwijs betreft het een tegemoetkoming in het lesgeld (valt onder de prestatiebeurs en is dus een voorwaardelijke lening).

Wat betreft het recht op huurtoeslag het volgende. Een EU-onderdaan heeft recht op huurtoeslag als:

- hij in Nederland woont én
- in de GBA staat ingeschreven en aan de overige eisen van de wet op de huurtoeslag en Algemene Wet Inkomensafhankelijke Regelingen (Awir) voldoet zoals, uiteraard, een woning huren, toetsingsinkomen niet te hoog, huur niet te hoog of te laag, en geen voordeel uit sparen en beleggen.

4

Ja. Een economisch actieve EU-onderdaan die reële en daadwerkelijke arbeid heeft verricht en onvrijwillig werkloos wordt, kan – mits hij in Nederland woonachtig is – in beginsel recht op bijstand hebben, gedurende de periode waarin hij de status van werknemer behoudt (zes maanden).

Vervolgens beoordeelt de IND of het beroep op bijstand in het individuele geval – na het verlies van die status – aanleiding geeft het rechtmatig verblijf in Nederland te beëindigen, op grond dat die EU-onderdaan een onredelijke belasting vormt voor het sociale bijstandstelsel.

5

Deze EU-regels gelden niet voor niet EU-onderdanen, immers deze vreemdelingen ontlenen hun verblijfsrecht niet aan richtlijn 2004/38/EG, maar aan een nationale verblijfsvergunning.

Indien EU-onderdanen die rechtmatig in Nederland verblijven, maar voor wie het vrij verkeer van werknemers nog niet geldt (bijvoorbeeld de onderdanen van nieuwe lidstaten voor wie een beperkte toegang tot de

arbeidsmarkt geldt) onvrijwillig werkloos worden, geldt voor wat betreft het recht op bijstand hetzelfde als voor overige EU-onderdanen (zie antwoord vraag 4).